

ОСОБЛИВОСТІ ТРЕНАЖЕРНОЇ ПІДГОТОВКИ КОМАНДИРА ПІДРОЗДІЛУ ПОТОЧНИХ ОПЕРАЦІЙ

Олександр ПОНОМАРЬОВ (начальник факультету)¹

Ігор КОЗУБЦОВ (доктор педагогічних наук, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри)²

¹*Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації ім. Героїв Крут, факультет бойового застосування систем управління та зв'язку, aleksan_bimer3@ukr.net*

²*Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації ім. Героїв Крут, кафедра військово-гуманітарних дисциплін, kozubtsov@gmail.com*

Анотація

Повномасштабна військова агресія Російської Федерації проти України спонукала до відмови від застарілого формалізованого підходу в плануванні операцій та переходу до стандартів прийнятних у країнах членів НАТО. Актуалізація наукових досліджень обумовлена зміною підходу командиром підрозділу поточних операцій до планування, але потребує удосконалення і системи бойової підготовки, в першу чергу командирів зазначених структурних підрозділів. Зважаючи на зазначену потребу в роботі запропоновано впровадження кіберонтологічного підходу системи бойової підготовки командирів підрозділу поточних операцій (напрямків), що забезпечує підвищення мотивації, але під іншим кутом зору сприймати метод прийняття рішення.

Ключові слова

Тренажер, підготовка, командир, підрозділ, поточна операція.

Abstract

The full-scale military aggression of the Russian Federation against Ukraine has prompted the rejection of the outdated formalized approach to planning operations and the transition to standards acceptable in NATO member countries. Updating of scientific research is due to a change in the approach of the commander of the current operations unit to planning, but it also requires improvement of the combat training system, primarily for the commanders of these structural units. Taking into account this need for work, it is proposed to introduce a cyberontological approach to the system of combat training of commanders of the current operations unit (directions), which provides an increase in motivation, but from a different point of view to perceive the decision-making method.

Keywords

Simulator, training, commander, unit, current operation.

Постановка проблеми

Ефективність проведення військових операцій залежить безумовно не лише від наявного озброєння та військової техніки (ОВТ), а в першу чергу від якості планування. Дата 24 лютого 2022 року стала не лише початком повномасштабної військової агресії Російської Федерації проти України, але в першу чергу відмовою від застарілого формалізованого підходу у плануванні на

якісно новий, прийнятий у країнах НАТО. Виходячи з цього, об'єктом дослідження буде підрозділ поточних операцій (Joint Operations Center, JOC), який є ключовим органом для здійснення планування та виконання операцій, а також моніторингу ситуації та вчасне реагування на зміни.

Слід зазначити, що відновлення і актуалізація наукових досліджень обумовлено зміною підходу до системі бойової підготовки військових фахівців застосування підрозділів зв'язку в Збройних Силах за рахунок реформування бойової підготовки на основі комп'ютерних форм навчання є сучасною інновацією. Наразі в Україні відбувається реформування Збройних Сил, а разом із ними виникає потреба і в зміні військової освіти та науки. Суттєво в цьому допомагає закордонний досвід, який вивчають і впроваджують наші найкращі фахівці [1]. Все більше у навчальний процес наших ВВНЗ впроваджують широке використання інтерактивних і комп'ютерних технологій навчання, яких не було в традиційній системі підготовки офіцерів. В зв'язку з цим змінюються і професійні вимоги до офіцерського складу сил сектору безпеки та оборони змінюються [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій

З погляду зазначеної проблеми застосування підрозділу поточних операцій (напрямків) на даний час у наукових публікаціях (В. Безбаха, В. Коваль, В. Ткач, О. Сирський, В. Телелим, І. Руснак та ін.) вивчено не достатньо, проте враховуючи отриманий досвід в ході відбиття зовнішньої агресії РФ проти України є в такому нагальна необхідність. Цікавим для нашого дослідження є обґрунтування модернізації тренажерних комплексів військового призначення за рахунок застосування комп'ютерної техніки [3]. Подальшим трендом вбачається застосування гейміфікації, а саме ігрової механіки і методів ігрового дизайну для пробудження мотивації у людини [4].

Мета доповіді

Метою доповіді є огляд та аналіз особливостей підготовки командира підрозділу поточних операцій (напрямків) до роботи в умовах гібридної війни.

Результат досліджень

Місце підрозділу поточних операцій у базовій структурі штабу бригади подано в роботі [5]. Однією з основних особливостей роботи підрозділу поточних операцій є необхідність у підтримці безпеки та стабільності в міжнародному просторі. Це передбачає постійну готовність до дії в будь-який момент часу та забезпеченні координації з іншими військовими формуваннями. Це потребує високого рівня адаптивності та гнучкості, а також швидкого реагування на зміни ситуації та прийняття оперативних рішень.

Особливості роботи командира підрозділу поточних операцій включає наступні аспекти:

інтеграція: ЈОС забезпечує інтеграцію різних компонентів операції, таких як війська, цивільні фахівці та дипломатичні представники;

моніторинг: ЈОС постійно моніторить ситуацію в районі операції, аналізує інформацію з різних джерел та забезпечує зв'язок з іншими органами НАТО та партнерами;

планування: ЈОС бере участь у розробці планів операції, включаючи плани евакуації, захисту, встановлення комунікацій тощо;

керування: ЈОС забезпечує керування операцією, включаючи розподіл завдань та виконання контролю над діяльністю різних підрозділів.

Детальний глибокий аналіз внутрішніх процесів, що протікають у роботі підрозділу поточних операцій (напрямок) у країнах НАТО дозволяє вибудувати структурну схему функціональних зв'язків. Для цього скористаємось «кіберонтологічним підходом, який привернув увагу зарубіжних вчених, при описі функціональної моделі залежності та протікання інформаційних процесів в діяльності людини [6]. Саме впровадження кіберонтологічного підходу в практику сприяло переосмисленню роботи командира підрозділу поточних операцій (напрямок) під кутом зору методу прийняття рішення (див. рис. 1).

Діяльність командира підрозділу поточних операцій ЈОС при плануванні полягає у врахуванні всіх можливих варіантів, до яких може прибїгти супротивник («Агент загроз»), щоб заволодіти та може призвести до втрат «Активів». Одним з важливих аспектів, які на даний час не освітлено, залишається практична складова підготовки офіцерів сектору безпеки та оборони, яких планують до призначення на посади командирів підрозділу поточних операцій ЈОС. Ще однією важливою особливістю є високий рівень професійної підготовки та відповідальності.

Рис. 1. Функціональна модель залежності інформаційних процесів в діяльності командира, розроблено автором

Оскільки підрозділ поточних операцій НАТО має велику кількість електронних систем та технічних засобів, які дозволяють забезпечувати ефективну роботу та координацію з іншими формуваннями в режимі реального часу, то військовослужбовці окрім вміння їх експлуатувати повинні мати глибокі знання з різних галузей, зокрема з політики, військової тактики та стратегії, розвідки та контррозвідки, комунікацій та інформаційної безпеки. Тож сформульовано практичну рекомендацію щодо перспективності можливої підготовки офіцерів сектору безпеки та оборони, яких планують до призначення на посади командирів підрозділу поточних операцій ЈОС на засадах геймофікації, як приклад поданий в роботі [7].

Висновки.

Підрозділ поточних операцій є ключовим органом для здійснення планування та виконання операцій. Його головною метою є забезпечення координації та керування операціями, а також моніторинг ситуації та вчасне реагування на зміни в ній. Основною метою роботи підрозділу поточних операцій є забезпечення ефективної координації дій усіх підрозділів оперативного командування та потреб військових в різних областях бойових дій.

Література

- [1] Козубенко О. Нові методики навчання дозволяють молодим офіцерам одразу виконувати посадові обов'язки. Інформаційне агентство АрміяInform, Міністерство оборони України. <https://armyinform.com.ua/2021/05/18/novi-metodyky-navchannya-dozvoluyayut-molodym-oficzeram-odrazu-vykonuvaty-posadovi-obovyazky/>
- [2] Діденко О., Козубцов І. Професійні вимоги до офіцерського складу сил сектору безпеки та оборони. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2022. №3(30). С. 180–197.
- [3] Руснак І.С., Шевченко В.Л. Проблеми модернізації та створення тренажно-моделювальних комплексів військового призначення. *Наука і оборона*. 2002. №1. С. 32–39.
- [4] Tseas K., Katsioulas N. and Kalandaridis T. Gamification in higher education. M.S. thesis, Dept. Electrical and Computer Engineering, University of Thessaly. Volos, Greece. 2014.
- [5] Рекомендації з планування та організації бою за стандартами НАТО. України. <https://sprotyvg7.com.ua/lesson/rekomendacii-planuvanya-boyu-nato>.
- [6] Сілко О.В., Козубцова Л.М., Саєнко О.Г., Козубцов І.М., Огнева Л.Г. Перспектива застосування кіберонтологічного підходу та геймофікації у моделі професійної підготовки офіцерів сектору безпеки та оборони. Міжнародна науково-практична конференція «Застосування інформаційних технологій у підготовці та діяльності сил охорони правопорядку» (Харків, 15 березня 2023 р.). НАНГ України, 2023. С.
- [7] Пономарьов О.А., Пивоварчук С.А., Козубцов І.М. Про застосування комп'ютерної гри «Стати начальником польового інформаційно-комунікаційного вузла» у ході вивчення тактико-спеціальних дисциплін. Збірник доповідей та тез доповідей матеріалів II Міжнародної науково-технічної конференції «Системи і технології зв'язку, інформатизації та кібербезпеки: актуальні питання і тенденції розвитку» (Київ, 1 грудня 2022 р.) ВІТІ, 2022. С. 174–175.

СУЧАСНЕ ЯВИЩЕ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ ЯК КВЕСТ-ТЕХНОЛОГІЯ

Леся КОЗУБЦОВА (кандидат технічних наук, завідувач кафедри)¹

Надія САГАН (старший викладач кафедри)²

Тетяна СОЛОВІОВА (старший викладач)³

Дар'я ТУЛЬЧИНСЬКА (викладач кафедри)⁴

^{1,3,4} Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації ім. Героїв Крут, кафедра математики та фізики

¹lesia.kozubtsova@viti.edu.ua, ³tetiana.soloviova@viti.edu.ua, ⁴daria.tulchynska@viti.edu.ua

²Івано-Франківська філія Університет «Україна», кафедра інформаційних технологій та програмування, nadjusha0803@gmail.com

Анотація

Освіта протягом усього життя призводить до необхідності організації певних умов, зручних для підвищення кваліфікації. Згідно Постанови Кабінету Міністрів України про порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників педагогічні і науково-педагогічні працівники